ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **Fokus Liberec, s.r.o.**, IČ: 22796479, se sídlem Nezvalova 662/18, Liberec, zast. Mgr. Davidem Hejzlarem, advokátem, se sídlem 1. máje 97/25, Liberec, proti žalovanému: **Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Liberci**, se sídlem Dr. Milady Horákové 580/7, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 21. 8. 2013, č. j. 59 A 100/2012 - 46,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 21. 8. 2013, č. j. 59 A 100/2012 - 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobou na ochranu proti nečinnosti se žalobkyně domáhala vydání rozsudku, jímž by soud uložil žalovanému povinnost uzavřít se žalobkyní na základě žádosti ze dne 3. 8. 2012 dohodu o vymezení chráněných pracovních míst ve smyslu ustanovení § 75 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci usnesením ze dne 21. 8. 2013, č. j. 59 A 100/2012 - 46, žalobu odmítl. V odůvodnění uvedl, že dohoda podle § 75 odst. 1 zákona o zaměstnanosti je jedním z mnoha nástrojů realizace státní politiky zaměstnanosti, která je spjata s veřejnými rozpočty. Proto soud pokládal dohodu podle § 75 zákona o zaměstnanosti za veřejnoprávní smlouvu podle § 159 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, čímž je dána věcná příslušnost krajského soudu rozhodnout podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále

jen „s. ř. s.“). Základní podmínkou řízení o žalobě proti nečinnosti je zákonem stanovená povinnost správního orgánu ve věci meritorně rozhodnout či vydat osvědčení. Neukládá-li speciální zákon správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí či osvědčení, nelze jej k tomu nutit postupem podle § 79 a násl. s. ř. s. Žádosti o vymezení chráněného pracovního místa podané žalobkyní žalovaný přípisem ze dne 30. 8. 2012, ev. č. 11814917/12, nevyhověl a sdělil, že dohoda o vymezení chráněných pracovních míst nebude uzavřena. Ze žádného ustanovení zákona o zaměstnanosti, ani z vyhlášky č. 518/2004 Sb. nevyplývá povinnost správního orgánu (žalovaného) dohodu uzavřít, byť by uzavření dohody nebránila žádná skutečnost uvedená v zákoně či vyhlášce. Normy tudíž ponechávají plně na vůli úřadu práce, zda při splnění všech podmínek přistoupí k uzavření dohody či nikoliv. Krajský soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) namítala, že žalovaný s ní dosud neuzavřel dohodu o vymezení chráněných míst, ačkoliv jsou splněny všechny zákonné požadavky pro vyhovění žádosti. Stěžovatelka podrobně popsala dosavadní postup správních orgánů a uvedla, že pokud žalovaný odmítá uzavřít příslušnou dohodu, je nutno jeho postoj označit za nečinnost. Napadenému usnesení vytýkala nedostatečnost odůvodnění a dodala, že akceptace přístupu žalovaného a krajského soudu vede k úřední svévoli, kdy by při splnění všech podmínek dvěma subjekty mohl správní orgán bez uvedení důvodů jednomu vyhovět a jinému nikoliv, aniž by proti takovému postupu bylo možné jakkoliv brojit. Stěžovatelka uzavřela, že z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu vyplývá, že krajský soud postupoval nesprávně, pokud v daném případě odmítl žalobu pro nesplnění podmínek řízení. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Ačkoliv stěžovatelka uvedla důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., usnesení o odmítnutí žaloby lze napadnout pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„[p]osouzení toho, zda je správní orgán nečinný ve smyslu § 79 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoliv otázkou existence podmínek řízení“* (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 7 Ans 5/2008 - 164, publikované pod č. 2181/2011 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz).

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k tomu v odůvodnění citovaného usnesení konstatoval, že *„…ustanovení § 79 s. ř. s. vymezuje okruh tvrzení, která musí žalobce uplatnit, aby jeho procesní úkon (žaloba) měl zamýšlené účinky, tj. dal vzniknout příslušnému procesně-právnímu vztahu, a vedl soud k rozhodnutí směřujícímu k ochraně veřejného subjektivního práva, v daném případě práva na vydání rozhodnutí či osvědčení správního orgánu. V průběhu řízení se poté zkoumá, zda žalobce tvrzenou věcnou legitimaci k podání žaloby skutečně měl, resp. zda se žalovaný tvrzené nečinnosti dopustil, zda je tedy skutečně věcně*

pasivně legitimován. V tomto smyslu je třeba institut aktivní legitimace chápat v tradičním pojetí jako oprávnění vyplývající z hmotného práva; má ji ten z účastníků, komu svědčí právo nebo povinnost, o něž se v řízení jedná. Rozšířený senát tedy uzavřel, že posouzení toho, zda je správní orgán nečinný ve smyslu § 79 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoliv otázkou existence podmínek řízení.“

Podobně v usnesení ze dne 8. 4. 2003, č. j. Na 249/2003 - 9, publikovaném pod č. 19/2003 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„[p]asivní legitimace je v řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 odst. 2 s. ř. s. určena tvrzením žalobce v žalobě. Existencí povinnosti žalovaného vydat rozhodnutí ve věci samé či osvědčení se soud, a to soud věcně a místně příslušný, zabývá až při věcném posuzování žaloby a nikoli při rozhodování o procesních otázkách.“*

Krajský soud tedy v projednávané věci pochybil, neboť zkoumal, zda je dána povinnost žalovaného vydat rozhodnutí ve věci samé, jako podmínku řízení, ačkoliv se podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu o podmínku řízení nejedná. Tímto postupem krajský soud odepřel stěžovatelce přístup k soudu, neboť neoprávněně odmítl její žalobu navzdory tomu, že podmínky pro věcné projednání této žaloby (pravomoc a příslušnost soudu, včasnost žaloby, absence překážky litispendence a překážky věci rozhodnuté i existence žalobních tvrzení podle § 79 s. ř. s.) byly splněny.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení o odmítnutí žaloby je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť pro takový postup krajského soudu nebyly dány zákonné předpoklady. Nejvyšší správní soud proto usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 21. 8. 2013, č. j. 59 A 100/2012 - 46, podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je krajský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán. Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu